

FALSO SESLER

Muharip devletlerden bazıların ticaret gemileri Boğazlardan istifade etmiyorlar ve edemiyorlarsa kabahat bizim değildir. Ticaret gemisinin Boğazlardan geçmesine mâni olan sebep açık denizlerden gelen yolların tehlikeli bir halde bulunmasıdır. Amerikan Star gazetesinin makalesi ise Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında bir kundağ sokmaktan başka bir şey değildir. Bu yersiz ve muazzam neşriyatın dostumuz Sovyet Rusya'yı müteessir edeceğine ve müttefikimiz İngilizlerin de hoşuna gitmeyeceğine şüphe etmiyoruz.

Yazan: Abidin DAVER

Bu falso sesler Amerika'dan geliyor. Onları Anadolu Ajansı'ndan naklen öteki sütunlarımızda okuyacağımız için burada tekrarlamaya lüzum görmüyoruz. Fakat kulaklarımızı tahriş eden bu falso seslere cevap vermekten de kendimizi alamıyoruz.

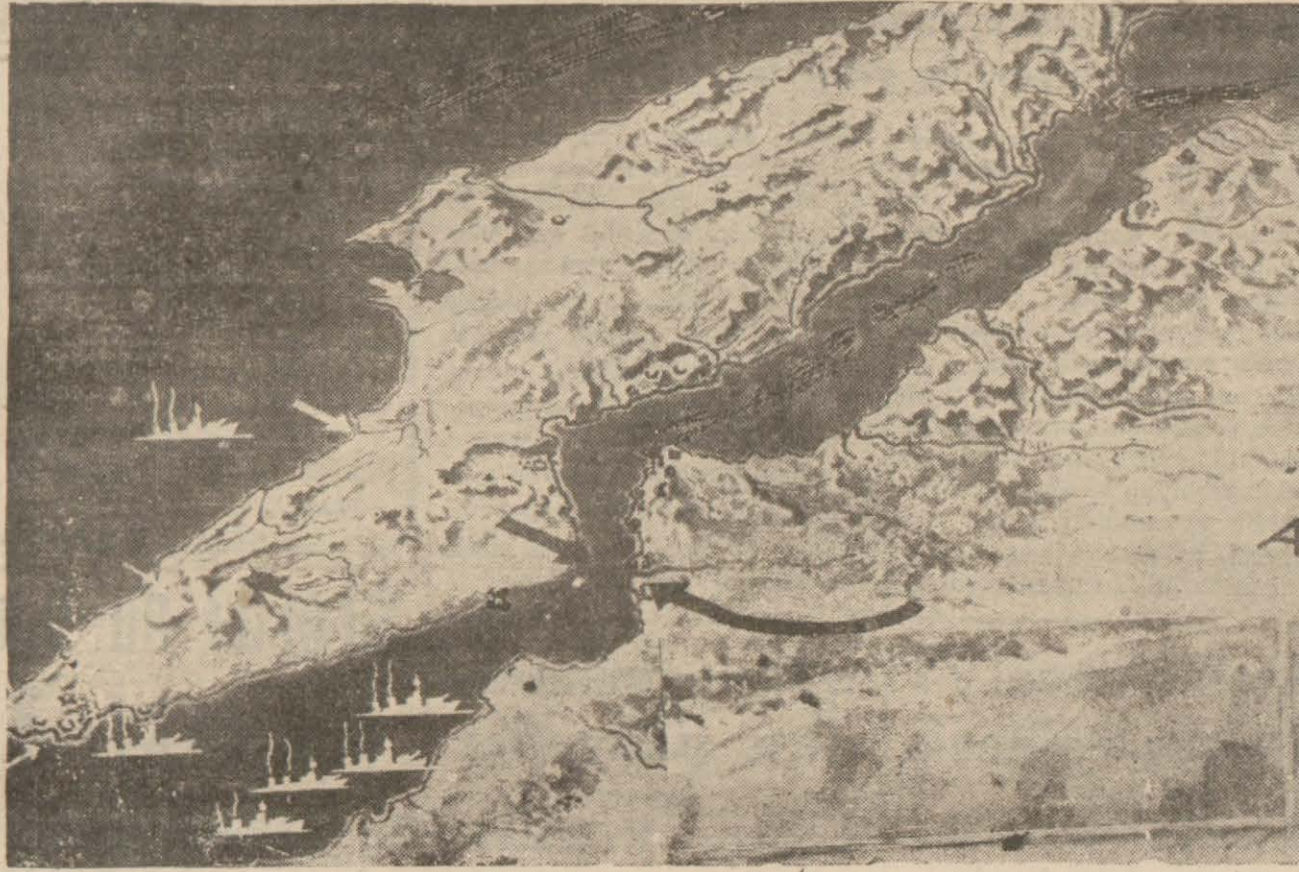
1 — Amerikanın sabık Deniz Genelkurmay Başkanı Sterling, Almanyanın Kafkasya petrollerine denizden hücum edebileceğini, buna karşı koymak üzere Türkiyenin Boğazları kendi rızasıyla açması lazım geldiğini, aksi takdirde İngilizlerin Boğazları zorla açmaya kalkışacaklarını, şimdiki ahval eski harplerdeki gibi olmadıktan muvaffak olacağını söylüyor.

Bu iddiaya şaşmamak ve esef etmek kabül değildir. Hayretimiz Amerikada en yüksek deniz makamını işgal etmiş bir adamın bu kadar gafil olmasından, esefimiz ise Amerika gibi demokrasi prensiplerine ve barışa bağlı, başka milletlerin istiklallerine hümmetkâr bir memleketten, senelerdenberi sevdiğimiz, takdir ettiğimiz, hattâ hayran olduğumuz büyük demokrat Amerikadan, bu kadar falso bir ses çıkmasından ileri geliyor.

Almanların Kafkasyaya denizden hücum edebileceklerini düşünmek bile abestir ve emekli de olsa bir Amiral'e yaraşmaz. Çünkü herhangibir deniz salnamesini açarsanız Karadenizde koca bir Sovyet filosuna mukabil Almanların elinde birkaç muhrip, birkaç denizaltı, birkaç gambotton ibaret küçük bir Rumen filotillası vardır. Ruslar da, şimdiye kadar bahriyeliler arasında «deniz tozu» diye anılan, viden olan bu küçük filotilladan birçok gemiyi batırdıklarını iddia etmektedirler.

Boğazlar harp zamanında, bugünkü vaziyette Montrö muahedesi mucibince bitaraf ve muharip bütün ticaret gemilerine açıktır. Fakat muhariplerin harp gemileri ne kapalıdır. Ticaret gemileri yalnız küçük bir sıhhi muayeneden sonra yükleri ne olursa olsun, serbestçe geçebilirler. Eğer muharip devletlerden bazıların ticaret gemileri Boğazlardan istifade etmiyorlar ve edemiyorlarsa kabahat bizim değildir. Ticaret gemisinin Boğazlardan geçmesine mâni olmadık; Boğazlardan geçmeye mâni olan sebep açık denizlerden gelen yolların mayınlar, tayyareler denizaltı ve denizaltı gemilerle tehlikeli bir halde bulunmasıdır. Almanlarla İtalyanlar Şarki Akdeniz ve Ege denizindeki bütün Yunan adalarına, Onikiada ve Giride hâkim olduklarından Girit'ten bu tarafa seyrüsefer imkânız denilecek kadar güçleşmiştir. Ticaret gemilerini Garbi Akdenizde olduğu gibi harp filolarının refakatinde Ege denizinden geçirmek lazımdır. Harp filoları ise sahile yakın denizlerde, Ege adaları arasında dolamaktan kaçınıyorlar. Bu yüzden Akdenizden Karadenize bazı muharip devletlerin ticaret gemileri gelemiyorsa bu, Boğazların kapalı ve tehlikeli olmasının değil, Boğazlara kadar uzanan

(Devamı 4 üncü sayfa)



Amerikan Eski Deniz Kurmay Başkanının esef edilecek yazısında bahsettiği Çanakkale Boğazı (Umumi Harpte İtilâf Donanmasının İhrac teğebbüsünde bulundukları noktalar beyaz ve geçmiye muvaffak olamadıkları muntaka da siyah oklarla gösterilmiştir)

Türkiye Boğazları harp gemilerine açmalı imiş!

Aksi halde İngilizlerin boğazlara hücumu icap edecekmiş 1918 denberiu-yuduğu anlaşılan

Amerika sabık deniz Genel Kurmay başkanı böyle yazıyor!

Vaşington, 2 (A.A.) — United Press de çıkan makalesinde sabık Amerika Genel kurmay başkanı Sterling, Almanların Kafkasyaya yakın petrolere ancak denizden hücum edebileceklerini buna mâni olmak için Türkiyenin Boğazları İngilizlere rızasıyla açması lazım geleceğini, aksi takdirde, Boğazlara hücum etmek icap edeceğini ve şimdiki ahval eski harp gibi olmadıktan buna İngilizlerin muvaffak olacağını yazmaktadır.

ANKARA RADYO GAZETESİ NE DİYOR?
Sabık Amerika Deniz Genel kurmay başkanı Sterling'in United Press'de çıkan makalesini bahis mevzuu eden (Devamı 4 üncü sayfa)

İstanbul meb'usları halkı dinliyor

Memur ve işçilere Pahalılık zammı Yapılması istendi

Dün Fatih Halkevinde sokaklar, Mektepler ve muhtelif işler için de dileklerde bulunuldu



İstanbul Mebusları Fatih Halkevinde dünki toplantıda

İstanbul mebusları dün de Eminönü ve Fatih Halkevinde toplanarak halkla temaslarına devam etmişlerdir. Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar'la muavini Lütfi Aksoy'un da hazır bulunduğu



Eski Deniz Genel Kurmay Başkanının yazısına bizim kadar şaşacağını tahmin ettikimiz Amerika Cümhurreisi Ruzvelt

İngilizlere göre: Türkiyenin endişesi

İranda harekât durunca zail olmuş
Londra, 2 (A.A.) — İngiliz gazeteleri İranda muhasatın tatil edilmesinin bu memleketin komşuları ve bilhassa Türkiye için çok faydalı olduğunu tebarüz ettiriyorlar.

(Devamı 4 üncü sayfa)

Türk - Sovyet dostluğuna Kundak!

Bir Amerikalı gazetecinin hezeyanları

İstanbulun Beynelmileleştirilmesi

Harp sonunda münakaşa edilebilirmiş!

Vaşington, 2 (A.A.) — Stare gazetesi «Rusya'da İranda kapı başlığı altında neşrettiği bir makalede şunları yazmaktadır:

Rusyanın, dünyanın aksamı sairesile muvasafasını temin eden bir sıcak su kapisına olan ihtiyacı izhar edilmiştir.

Sovyetler Boğazlara hâkim ol.

(Devamı 4 üncü sayfa)

Tokyo - Moskova - Vaşington

Teşebbüsler neticesiz kalmış

Prens Konoyeden

Amerikaya karşı daha azimkâr bir siyaset takip etmesi istendi

Tokyo, 2 (A.A.) — İstihbarat bürosu namına söz söylemeğe salâhiyyetlar bir zat, Japonya tarafından Moskova ve Vaşington nezdinde yapılan ilk teşebbüslere müsbet cevaplar alınmadığı için Japonyanın Amerikan malzemesinin Vladivostok'a sevk meselesi hakkında yeniden teşebbüslerde bulunduğunu beyan etmiştir.

Bu zat şunları ilâve etmiştir: Rusyanın cevabını resmi bir cevap olarak kabul etmek istemiyoruz. Bu cevabı biz Japon noktâ nazarını tamamilen tatmin etmeyen bazı kanaatlerin ifadesi olarak kabul ediyoruz. Bu itilâf (Devamı 4 üncü sayfa)

Laypzig sergisi dün açıldı

Hüsrev Gerede bir nutuk söyledi

Türk - Aiman ticaret muahedesi

Dostluğa uygun bir şekilde intacı ümidini izhar etti

Berlin, 2 (A.A.) — Laypzig sergisi dün sabah açılmıştır. 19 devletin iştirak ettiği sergide, Türk (Devamı 4 üncü sayfa)

Berline göre

Türkiye bitaraftır

İran hâdiseleri hakkındaki Türk noktâ nazarı kat'i şekilde tavazzuh etmiştir

Amerika elçisi

Hariciye Vekilimize neyi bildirmiş?

Berlin, 2 (A.A.) — Türk resmi mahfillerinde Türkiyenin bitaraf siyaseti bir kere daha ehemmiyetle kaydedilmekte ve her ne taraftan gelirse gelsin hiçbir tazyikin bu siyaseti değiştiremeyeceği bildirilmektedir.

AMERİKAN ELÇİSİNİN ZİYARETİ ETRAFINDA TAHMİNLER

Londra, 2 (A.A.) — Deyli Telgrafın Ankara muhabiri, Amerika Büyük Elçisinin Şükrü Saracoğlu'na yaptığı ziyarete büyük bir ehemmiyet vermektedir. Bu ziyaretin maksadı münhasıran malûmat almak olduğu beyan ediliyorsa da Amerikalıların Almanyaya karşı harbeden memleketlere yardım için icar ve iare kanunu mucibince sarfettikleri gayretler Türkler üzerinde tesir uyandırmaktadır.

BERLİNİN MÜTALEALARI
Berlin, 2 (A.A.) — Yarı resmi (Devamı 4 üncü sayfa)

İranda harekât tatil edildi

Times'e göre:

İngilterenin harekete geçmek kudretine sahip olduğunu göstermek zamanı gelmiş

Şu halde

İrana karşı gevşek davranılmamalı imiş

Moskova, 2 (A.A.) — Neşredilen bir tebliği resmiye göre, İngiltere, Sovyet Rusya ve İran arasında müzakerelerin başlamasını mümkün kılmak için Rus ordularının İleri hareketlerinin tevki emredilmiştir.

TİMESİN BİR MAKALESİ
Londra, 2 (A.A.) — İran'da metanet gösterilmesi ihtiyacı, Times gazetesinin başmakalesinin mevzuunu teşkil etmektedir. Bu gazete diyor ki:

İranda dahil olmak üzere bir çok Bitaraf memleketler, Almanlara hoş görünmemekten korkarak, meşum neticelerle karşılaşmadan İngiliz menafinin ihmal edilebileceği zehabında bulunmuşlardır.

Times ilâve ediyor:
Büyük Britanyanın uzlaşmak arzusunda olduğu kadar harekete geçmek kudretine de sahip olduğunu göstermek zamanı hakikaten gelmiştir. Şu halde İran makamı ile yapılacak uzlaşma şartlarında ne gevşeklik gösterilmeli (Devamı 4 üncü sayfa)



Şark cephesinden resimler: Alman Generali Feldmareşal Kesserling İranharbiyesine mütalealarını not ettiriyor

Sovyet tebliği

Berlin bombardıman edildi

TAYYARELERİMİZ

Danzig, Memel, Königsberg'e hücum etti

Bu şehirlerde büyük yangınlar çıktı

Moskova, 2 (A.A.) — Sovyet istihbarat bürosunun dün akşamki tebliği:

1 Eylül günü küt'alarımız bütün cephe boyunca düşmanla muharebe etmiştir. Hava kuvvetlerimiz düşmanın zırlı küt'alarına piyade ve topçusuna ağır darbeler indirmiş ve hava meydanlarında tayyarelerini tahrip etmiştir. Henüz tamamlanmayan malûmata göre 30 Ağustosta hava muharebeleri esnasında 31 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bizim zayılatımız 16 tayyaredir.

BERLİN, DANZİG VE KÖNIGSBERG BOMBARDİMAN EDİLDİ

Moskova, 2 (A.A.) — Tass bildiriyor: Dün gece Sovyet tayyareleri (Devamı 4 üncü sayfa)

Alman tebliği

Leningrada 50 kilometre kaldı

SOVYETLERİN

Dinyeperde bir teşebbüsü akim bırakıldı

Bir Rus Generali maktul düştü

Berlin, 2 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinde harekât planı mucibince devam etmektedir. Alman hava kuvvetlerinin muvaffakiyetle neticelenen hücumları Çerkof muntakasında ve Moskovanın Cenebu Garbisinde demiryollarına tevhih edilmiştir.

Stokalar, Dinyeper üzerinde bir topçeker batırılmış ve üç tanesini yakmıştır.

MACAR TEBLİĞİ
Budapeşte, 2 (A.A.) — Macar ordusu Genel Kurmay Başkanının tebliği:

18/8 tarihli tebliğin neşridenberi küt'alarımız 250 ilâ 300 kilometre ilerlemiştir.

Piyademiz üstün kuvvetlerle karşı muvaffakiyetle neticelenen muharebeler yapmıştır. Son hava muharebeleri esnasında (Devamı 4 üncü sayfa)

Ruslara

Amerikan - İngiliz yardımı başladı

İngiliz pilotları ve harp tayyareleri Moskovada

Londra, 2 (A.A.) — Sovyet hava teşekküllerini takviye için Amerika ve İngiltereden mühim miktarda tayyare gelmiş olduğu Moskovadan bildirilmektedir. İngiliz pilotlarının da Rusya'ya gönderilmiş oldukları haber verilmektedir. Gönderilen harp tayyarelerinin miktarı ve tipleri hakkında (Devamı 4 üncü sayfa)

GÜNÜN TENKİTLERİ

Bağdada kaçım kurtulamadım

YAZAN: SELÂMİ İZZET SEDES

kaledde kullandığı kelimelere ne diyelim?

«İstanbulda müzik ve müzikli sahne ihtiyacı» diyor ve arka arkaya şu kelimeleri inci gibi diziyo: Konser, koro, parazit, konservatuar, profesyonel, operet, müziyen... derken son cümlesinde koordinasyona itiraz eden bu aziz meslekdaş da komedi müzikal terkibini (!) kullananak kendisi de bize: Kendi,

si muhtacı himmet bir dede... darbimeselini hatırlatıyor.

Beyhude üzülmüyelim, beyhude yorulmayalım, beyhude uğraşmayalım, dilimize girip yerleşmiş olan yabancı kelimeleri pazu kuvveti ile, müşavere ve müzakere ile, top ve tüfekte karamayız. «Dil Kurumu Koordinasyon Hey'eti» adile eğlenenlerim bile farkına varmadan komedi müzikal diyorlar.

Hani adam: Bağdada kaçım kurtulamadım! demiş, biz de ar-tık, nereye kaçarsak kaçalım, bu gibi kelimelerden kurtulamayacağız.

SON HABERLER

Fransada bir tayyare kazası

13 kişi öldü, 3 kişi ağır yaralandı

Marsilya, 2 (A.A.) — Dün öğleden sonra Marsilya civarında vukua gelen tayyare kazasında yolculardan on üç kişi ölmüş üç kişi de tehlikeli surette yaralanmıştır. Tayyare meydanından normal olarak kalkmış, fakat Berre gölünün üstüne gelince motorlardan biri işlemez olmuştur. Pilot tayyaresine yarım bir devir yaptırmış ve tam bu sırada tayyare Berre gölünün derinlikte bir uyağı olan Bolomon küçük gölüne baş aşağı düşmüştür. Fransız İtalyan müharreke komisyonu Azastından Marsilya liman reisi Courri de ölenler arasındadır. Tayyare Tuluza gitmekte idi.

Fransa

Yeni nizama girmek için tazyik mi ediliyor

Zürich, 2 (A.A.) — Rüyter: Mussolini'nin gazetesi olan Popolo d'Italia'da çıkan bir makedende anlaşıldığına göre Hitler - Mussolini müahakatını mütteskip yeni nizama itina etmek için Fransa üzerinde yeni bir tazyik yapacaktır. Popolo d'Italia diyor ki: Yeni Avrupa'da bütün milletler için yer vardır. Fransa için şimdiye kadar iştirak ettiği - Avrupa tarihi önünde mesuliyetlerini yüklemek sırası gelmiştir.

Bir vapur Arjantin sefirine

Bazı memnu risaleler ve evrak götürmüştü

Buenos - Aires, 2 (A.A.) — Buradaki Alman sefirine gönderilen ve Mena-Ma ru adındaki jefone vapuru ile gelen kolların muayenesi neticesinde bunların Nazi propagandası levasını, bir takım Alman risalelerini, Nazi zimamdarlarının fotoğraflarını ve bazı materyalleri ihtiva ettiği görülmüştür.

Rusyadaki Fin elçilik erkânı

12 kişilik bir kafile halinde Karsa geldi

Kars, 2 (A.A.) — Sovyetler nezdindeki Finlandiya elçisi ve 12 müfistan ibaret elçilik erkânı pazar günü saat 12.45 treniyle hududumuzda girmişler. Hududda haricîye memurlarından Celâl Ziyal ve Emniyet Müdürü Ziya Süer tarafından karşılanılmışlardır.

Fin elçilik heyeti aynı gün 17.45'de Kars'a gelmişler ve istasyonda vali ve mevkî komutanı namına kurmay başkanı ile bir askerî müfrezeye tarafından iktisad olunmuş ve hazırlanmış olan büfede ikaz ve ikrâm edilmişlerdir. Bir müddet istirahatten sonra misafirler trenle Sarıkamış'a hareket etmişlerdir.

Maltadan Singapur'a mütemadiyen takviye katarı geliyormuş

Tokyo, 2 (A.A.) — Bankokdan bildiriyor: Maltadan Singapur'a gelen cüzatamları ihtiva eden İngiliz takviye katarı mütemadiyen Singapur'a gelmektedir. Tayyare defî bataryaları için

BULGAR MECLİSİ topluyor

Sofya, 2 (A.A.) — Resmi bir menba-

dan öğrenildiğine göre Sobranya Meclisi, 3/9 da fevkalâde ictimaa davet edilmiştir.

29 Ağustos tarihinde inikad etmiş olan nazırlar meclisinin 1 teğrinievvel den itibaren bütün zırai mahsulâtın müsadere edilmesine mütaallik olan karar, memleketi heyecan tevilit etmiş olduğundan matbuat, halkın endişesini teskin etmek için bu tedbirlerin ihtihâzı zarurî olduğunu ileri sürmektedir.

Yarı resmî Dues gazetesi, böyle bir tedbirin bir yenilik olmadığını çünkü hükümetin geçen sene de aynı vecihle hareket etmiş olduğunu yazmaktadır. Bu tedbir, halkı heyecana düşürmemektedir. Bu sene biraz çetin görünüyorsa bunun sebebi Bulgaristanda nüfusun 1940 senesinde bir milyondan fazla artmış olmasıdır. Ve hükümet Bulgaristanda lade edilmiş olan miktaklardaki ziraatçıların, ecebî memleketlerde kendilerine teklif edilecek olan daha yüksek ücretlerden istifadeye koşmalarına mani olmak arzusunadadır.

Avusturyada

Bir çelik imalâthanesinde

Ameleler arasında karışıklıklar çıkmış

Londra, 2 (A.A.) — Burada haber alındığına göre, yukarı Avusturyada Linz şehrinde Hermann Göering çelik imalâthanesinde büyük mikyasta karışıklıklar çıkmıştır. İtalyanlara daha müsait şartlarla iş verilmesi bu karışıklıklara sebebiyet vermiştir. Alman ameleleri kendi gündelikleri de İtalyan amelesinin almaktaki olduğu nisbette yükselmediği takdirde grev yapmakla tehdit etmişlerdir. Alman amelesinin mütalebe müsaait bir şekilde karşılanmadığından bunlar üç büyük fırını berhava etmek için aralarından bir kaç kişi ayırmışlar ve diğerleri tamamen işi terketmişlerdir. Bu fırınlardan ikisini berhava etmeye muvaffak olmuşlar, polis ve siyah muhafız kolları grevciilere ateş açmışlardır. Grevciler mukabele etmişler. Bunun üzerine bu isyan hareketini tenkil için Viyanadan asker kuvveti göndermek mecburiyetin hasıl olmuştur.

İsveçten

İşgal arazisindeki konsolosluklarını çekmesi istendi

Stokholm, 2 (A.A.) — Alman hükümeti, Belçika'da, Lüksemburg'da, Hollanda'da, Norveç'te ve işgal edilmiş arazide bulunan konsolosluk memurlarının Eylülden itibaren geri çekilmesi için İsveçten taleb etmiştir. Bununla beraber yapılan bir anlaşma mucibince İsveç hükümeti, Oslo, Rotterdam, Brüksel ve Paris'teki konsolosluklarını muhafaza edecektir.

mevziler ve halk için sığınaklar vucûd ettirilmesine süratle devam edilmektedir.

Siyam gazetelerinin verdikleri haberlere göre Singapur'daki dalga kuranlar sıkı bir muhafaza altındadır. Birkaç gününberisi iş söndürme tedbirleri tatbik edilmekte olup halk, köylere gitmek üzere şehri tahliye etmekte olduğundan bir çok ticaret müesseseleri kapatılmıştır.

İsveç bitarafılığı riayet edecek

Başvekil Hansson bir nutuk söyledi

Stokholm, 2 (A.A.) — Kolmarda bir nutuk veren İsveç Başvekil Hansson, şu beyanatta bulunmuştur:

Finlandiyaya yardım hususunda bazı noktalar nazır ihtilâflarına rağmen, İsveç milletinin en büyük ekseriyeti İsveç siyasetine sarsılmaz bir surette ve müteffak kanunlarla durmak adındır. Bu siyaset, istiklâlî muhafaza etmekle beraber hâlen büyük devletlerin girdiği harbin dışında kalmaktadır.

Ticaret Nazırı Domol da, bir bayram merasiminde şu nutku söylemiştir:

Bitaraflığın tefsirinde son yapılan tadilat İsveç'in hükümlerlik haklarını tahdit etmemiştir. Bir Alman tümeninin transit suretiyle geçmesine müsaade edilmişse bu Finlandiyaya bir yardım teşkil eylediği için yapılmıştır. İsveç, ne mühvere ve ne de garp devletlerine karşı hiç bir husumet eseri göstermemiştir.

Hitler bugünlerde bir nutuk verecek

Führer bu nutkile Alman milletini bir kış daha harbe hazırlıyacakmış

Zürich, 2 (A.A.) — Saint Gallen Tageblatt İsveç gazetesi olan Berlin muhabiri Hitler'in bu günlerde bir nutuk vereceğini bildiriyor:

Führer nutkunda harp meselelerini gözden geçirecek ve Almanlar muharebeyi bir kış mevsimi âhata geçirmeceği hazırlıyacaktır.

Muhabir, Führerin, kış mevsiminde yardım teşkilâtının küşat merasimi hasebîle büyük nutkunu irad etmesi ihtimali olduğunu söylemektedir.

B. Hitler, Alman milletini kuvvetli ve vakur olmağa davet edecektir. Bu millet bu sene zarfında ne sulhün, ne zafarın elde edilemeyeceğini biliyor ve Almanya ile bu tahrip edici harbi uzatma için Amerikalılar tarafından Ruslara yapılan malmaze yardımının Alman harp sanayetine yeniden yenileri ağır vazifeler ve fedakârlık tahmil etmekte olduğunu da tahmin ediyor.

Muhabir, bu vaziyet karşısında yapılması olan fedakârlığın mehal zafarla bedelinin ödeneceği hususunda milleti ikna ve ona cesur ve emniyetli olmağı telkin için büyük şeflerin vezir nutuklarıyla hitap etmelerinin çok tabii olduğunu da ilâve ediyor.

İki şoför cezalandırılacak

1733 numaralı taksi sahibi Rıza ile 2463 numaralı taksi sahibi Mehmet Çakarın bazı müşterileri istedikleri yerlere götürmek istemediklerinden haklarında ceza zabı tanzim edilmiştir.

şeyi yine söylemem.. Mademki bir kere başladınız bari arkadaşlara da birer bardak şarap ismarlayın..

Böyle keza bir seferden sonra ne kadar içsen azdır!

Genç bir gemici sinsi sinsi yakaşarak Pöti - Lui'yi kolundan çekti. Sonra ikisi de Bretanya lisanında bir şeyler konuşmağa başladılar.

— Ne söylüyor?

— Yatmak vakti geldi diyor..

— Arkadaşın mı?

Pöti - Lui omuzlarını silkti ve arkadaşları bardağın elinden almak istediği için inat olsun diye şarabın son damlasına kadar içti..

Britanyanın kaşları kalın, saçları kıvrıktı. Megre onu davet etti:

— Gel yanımıza otur..

Fakat gemici cevap vermeden gidip başka bir masaya oturdu ve gözlerini komiserle arkadaşından ayırmadı.

Havada bir ağırlık ve deniz koku vardı. Daha temiz, daha aydınlık olan arka salonda sevvah-

SPOR

Fikret futbolü bırakıyor mu?

Bu hususta henüz kat'î bir kararı yok

«Stad» mecmuasını okurken birdenbire durakladım. Ve ufak bir navadisi hayret ve teessürle okumaya başladım. «Fikret futbolü bırakıyormuş»..

Okuyucularım da muhakkak gördüklerine emin olduğum bu navadisi karşındaki teessürümün sebebi şu:

Futbolculuk birçok fevkalâdeliklerin sürmün nefsinde tophayan bu kıymetli yıldız artık sahalardan büsbütün uzaklaşmış..

Hayret etmemin sebebi ise; onun en yakın bir arkadaşı olduğum halde keyfiyetten haberi olmaması.. Öyle ya iş gün evvel onunla kendi evinde geç vakte kadar beraberdik. Niçin böyle bir vaziyetten haberi olmamış?

Telefonla onu aradım.. biraz sonra her zamanki neşeli ve hafif kalın sesle karşına geldi. Burada şunu da ilâve edeyim ki Fikretle hemen hergün telefon muhaberesi yaparız. Kıymetli futbolcu bu defa yine mutad konuşmalarımızdan bir zannederek:

— Merhaba Faruk dedi; ne var ne yok söyle bakalım?

— Hiç ne olacak. Yahu sen futbolü bırakıyormuşsun. Bugünkü Stad'da bir navadis var. Üç hafta sonra İstanbula gelecek ve Fener-Süleymaniye maçında merasime futbolle veda edeceğimmiş. Bundan bana niye bahsetmedin?

Birdenbire sinirlendi. Hiddetle: — Emin ol ki yalan dedi; hem kim yazmış onu? Ankara ya gideceğimi sen de biliyorsun.. fakat ne böyle bir merasim tasavvur edilmekte, ne de futbole devam edip etmeyeceğim hakkında kat'î bir kararım vardır.

— Ya demek ki bu havadis bir balondan ibarettir.

— Tamamîle öyle.. bunu kat'îyen tekiş edebilirsiniz.. tekrar sana hülâsa edeyim: Futbole devam edip etmeyeceğim belli değildir.. ve bu hususta verilmiş hiçbir kararım yoktur.

Fikret'i daha fazla kızdırmamak için hemen muhabere mevzuunu değiştirdim.

Telefondan sonra masamın başında kendi kendime düşünüyordum. Fikret arkadaşlarıma her hususta candan bağlıdır. Fakat futbol hekkında en yakınlarına bile fazla bir şey söylemez.. yapacağı şeyleri sade kendi düşüncü ve kararlarını yine sadece kendi verir..

Kimbilir belki de ona hakikaten veda etmiş vaziyetteyiz. Belli olmaz. İhtimal birkaç zaman sonra belki yine onu büyük bir kıymet olduğu sön açık mevkisinde tekrar görebiliriz.

Bu ikinci ihtimalin uzak veya yakın bir zamanda dahi olsa tahakkuk etmesini dilersem acaba Fikret bana kızar mı dersiniz?..

Faruk ERER

Bu yıl mekteplerimizde okunacak kitaplar

Ankara, 2 (İkdam Muhabirinden) — Bu sene mekteplerde tedrisata 22 Eylülde başlanacağından bu yıl devresinde okunacak kitap şelerî Maarif Vekâletince hazırlanmış olup bir haftaya kadar vilâyetlere tamim edilecektir.

— Hiç.. Masanın üstünde duran yarısına kadar içilmiş bir puruoya yakımdı. Birdenbire yüzünün rengi değişti ve yerinden fırlayarak kendini sokaka attı. Kaldırımın kenarında, ayakta istif ettiği görüldü. Bretanya arkasından gitti. Patron içini çekti:

— Yazık değil mi?... Daha evvelsi gün cebinde bir franga yarı parası vardı. Bugün nerede ise borca içecek.. İstirdiyeden, istatı. Borzan başka bir şey dediği yok!.. Sonra parası ne yapacağını bilmiyormuş gibi herkese içki ismarlıyordu..

— «Okyanus» un telsizoisini tanıyor musunuz?

— Burada yatıyordu.. Yemeklerini işte şu masada yiyordu. Sonra gürültüden uzaklaşmak için öteki salona gidip yazısını yazıyordu..

— Kimlere yazıyordu?

— Burası yatıyordu.. Yemeklerini işte şu masada yiyordu. Sonra gürültüden uzaklaşmak için öteki salona gidip yazısını yazıyordu..

— Kimlere yazıyordu?

— Burası yatıyordu.. Yemeklerini işte şu masada yiyordu. Sonra gürültüden uzaklaşmak için öteki salona gidip yazısını yazıyordu..

— Kimlere yazıyordu?

— Burası yatıyordu.. Yemeklerini işte şu masada yiyordu. Sonra gürültüden uzaklaşmak için öteki salona gidip yazısını yazıyordu..

— Kimlere yazıyordu?

— Burası yatıyordu.. Yemeklerini işte şu masada yiyordu. Sonra gürültüden uzaklaşmak için öteki salona gidip yazısını yazıyordu..

İCTİMAİ BAHİSLER

Muhit ve münevver

Yazan

Dr. Suat Seren

Hekimlere Anadolu'da hizmet mecburluğu konduğu zaman bir genç hekim Beyazıt meydanında şöyle haykırmış:

«Arkadaşlar... Öksüz ve bakımsız yurt toprakları bizi bekliyor. Onun dertlerine derman olmağa, yazarlarına sargi vurmağa koşalım...»

Herkese heyecanla gitmiş.. Fakat genç hekim gittiği yerden iki ay sonra Avrupa'ya atılmış.. Bunun, bir dökellik örneği diye gös termişlerdi. O zamanki geriate göre hemen bu hüküm vermek doğru olmaz.. Ve hekimin samimiyetinden de şüpheye hakkımız yoktur. Şu muhakkaktır ki her memleket çocuğu mektep sıralarından ayrılıp, hayatın eşğine ayak basmış gün kudsî ve samimî bir yurt heyecanı taşımaktadır.

Bu heyecan onda meçhul bir kıta-ı fethetmek, büyük işler başarmak iktidarını kendisinde görecektir.

İdealisttir.. Feragatlidir.. Kudret ve kuvvetini memleket için bol bol harcamaya hazır.. Ve nihayet maddî emellerden ve rütbe düşkünlüğünden uzaktır.

Fakat.. Hakikatla yüz yüze gelişinde derin yaralar açar.. Hayaller, idealler, gayret ve feragatler büyük sarsıntılar geçirir.. Ya söylenen doktor gibi kaçar veya kabul ederek kalır. Kalırsa iki yoldan birini seçmek zorundadır: Kendi iç âlemine gömülme veya herkesin gölgesine uymak..

Her iki halde de bir enerji sönmüş, bir genç kaybedilmiştir.

Şu muhakkaktır ki, bir yurdumuzun iş yüzünü iyi bilmiyoruz. Mektep hayatında, kitaplara göre hüküm yürütmeye, faraziyeler üzerine şatolar kurmaya çalışıyoruz. Lâkin hakikatin yüzü hiç te umduğumuz gibi çıkmıyor.

Taşrada münevver için alan bir muhit vardır.. Bu muhitin kendine göre telâkkileri vardır.. Bunlar kolayca yıkılacak sandır.. Fakat.. kökleri çok derindedir..

Bir mezhep gibi ruhlarla işlemlidir. Bu muhitin akidelerini şöylece hülâsa etmek mümkündür.

1 — Hayat, ona itibak etmesini bilenlerin yüzüne güler. Esasen zekânın bir tarifi de budur.

2 — Vurdum duymaz olmak, gününü boş geçirmek için en iyi çaredir.

3 — Eksik gedik aramak ve her şeyi görmek iyi değildir. Bunları söylemek ise delilliktir.

4 — Herkesin yanında «Birimiz hepimiz için..» diye bağırarak, yalnız kalınca «Hepimiz benim için..» diyebilecek muvaffakiyetin şartlarından biridir.

5 — Ve nihayet.. Şu ölümlü dünyada her şeyi düzeltmeye kalkmak boş yere kendini yormak demektir.

Bu ana prensipler hayatın her sahasına tatbik edilebilir.

Taşradaki münevverlerin çoğu memur sınıfına dahildir. Bir kısmı da serbest meslek sahipleridir. Emlâk ve akar sahibi veya hususî geliri olanlar da vardır.

Serbest çalışanlar muhite uymasını en iyi bilen ve becerebilenlerdir. Böyle olmakla beraber bir erden muayyen bir gelirleri bulunmazsa tutunmaları biraz zordur. Bu sınıfın mümeyyiz vasfı şu dur:

«Herkesle barışık.. Herkesle dost...»

Bu yolu tutmayan serbest meslek adamı bir çok müşküllerle karşılaşır. Yerine göre bir belediye çavuşunun aksiliği işine sekte vurabilir. Bu esas şartlar tahakkuk ettikten sonra gerisi biraz bilgi ve biraz da cerbeze işidir.

Memur sınıfından olanlar için de MUHİT'teki telâkkilerle ilgili bazı hususlara itina etmek mecburiyeti vardır. Bunları da şöylece tophayabiliriz:

1 — İş - yani vazife - günlük maiyeti temin eden bir geçim vasıtasıdır. Bu sebeple ona sıkı sarılmalıdır.

2 — İş ve MES'ULİYET kaçınılmaz şart olan bir tehliktir. Aksiyon halinde bulunup mes'uliyet tehlikesine maruz kalmaktansa oluruna gidip vaziyeti idare etmek akıllıca bir harekettir.

3 — İş'in çokluğundan ve paranın azlığından şikâyet etmek suretiyle yapacağın büyümek, bir yarıp beş göstermeye çalışmak, bu emek kapısını daima açık tutan bir sigortadır.

4 — İş hayatında sızıltı çıkarmamak en iyi idareciliktir. Fikir ve kanaat anlaşmazlıklarının adı geçimsizlik, kitabına uydurmak idaresizlik, ikidarsızlıktır.

5 — Ve.. nihayet bir üsttekinde tabasbus, bir alttakine tahakküm edilebilmek iyi bir taktiktir. Aksi halde sandalyanın emniyeti ve makamın otoritesi gibi meselelerle karşılaşmak ihtimali vardır.

Buna binaen taşraya gelen münevver gideceği yolu çizerken bazı kafalarda yerleşmiş olan bu akideleri hesaba katmak zorundadır.

İş hayatı dışında kalan boş zamanları eğlence ile geçirmek herkesin hakkıdır. Okuma, spor, musiki, bağ, bahçe işleri, içki ve kumar - yerine ve adanma göre - birer eğlence vasıtasıdır.

Taşrada eğlence namına yapılan şeyler pek mahdut ve muayyendir. Sinema, tiyatro, gibi şeyler çok yerde bulunmaz. Bulunsada o kadar iyi değildir. Spor faaliyetleri de arasıra yapılan futbol maçlarından, at koşularından ibarettir. Çaylar, balolar - halkı sosyall hayata alıştırmak için yapılır - iyi bir eğlence vasıtası ise de bunlar da seyrek yapılır. Okumak esasen bir eğlence vasıtası olmaktan uzaktır. Şu halde içki ve kumardan başka yapacak iş yoktur.

İşte, taşrada münevverin boş vakitlerini dolduracak yegâne eğlence vasıtası da bunlardır.

Taşraya gelen münevver bu yola sevkeden ve teşvik eden sebepler şunlardır:

1 — Taşraya gelen münevver umduğu şeylerin bir çoğunu bulamaz. Gazete, mecmua, kitap v.s. gibi kültür vasıtalarından, yiyecek, giyecek, seylere kadar bu yokluk kendini gösterir. Müze, sergi, kütüphane, sinema, tiyatro gibi şeyler çok yerde bir lüks, bir tanezirdir.

2 — Taşrada bir fikir hareketi yaratmak için etrafına toplamayı düşündüğü kimseler nemelâzımcı, adam sendeci insanlardır. Bunlar her hareketi müstehzi bir tebesümle küçültür, ve kırırırlar.

3 — Taşrada hareket namıyle yapılan şeylerdeki kayıtsızlık ve basma kalıplılık o kadar barizdir ki bunlar çoğu yerde iyi yerine kötü tesir bırakır.

(Burada şu soru hatıra gelebilir: «Kendine güvenen bu genç noksanları düzeltmeye, daha iyilerini yapmaya için çalışmıyor da küsererek bir köşeye çekilmiyor?» Bu yerinde bir sorudur. Fakat, işin iç yüzü bu kadar basit değildir. Bütün işlerin kıdemli gediklileri vardır. Gedikli olmak için de bir çok yollardan geçmek gerektir.)

Diğer taraftan münevver iğki ve kumara teşvik eden âfiller pek çoktur. Hususî maksatlar için verilen ziyafetler, eğlenti maksadıyla yapılan toplantılar içkiye alıştırmak bakımından çok önemli rol oynarlar. Bununla beraber münevver arasında - bilhassa gençlerde - içki pek rağbet

(Devamı var)

mektedir. Arasıra defî gam maksadiyle kullanılması da büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Buna karşılık kumar tam bir salgın manzarası göstermektedir. Bir çok vilâyetlerimizde, şehir ve kasabalarımızda şehir klübü, memurlar, klübü, tüccar klübü v.s. gibi isimler altında serbest kumarhaneler açılmıştır. Buralarda memleketin en büyük memurundan en küçüküne, en zengininden orta hallisine kadar her sınıf ve her çeşit insan serbestçe kumar oynamaktadır. Kahvede, sokakta, şurda, da veya burada kumar oynamak ve oynatmak yasak olduğu halde klüplerde yasak değildir..

Kumar aynı zamanda bir aile eğlencesi haline de girmiştir. İş gücü sahibi olmayan - yüksek tabakaya mensup - kadınlar arasında kumar bir iptilâ halinde. Kabul günleri, gece toplantıları - eski tekke âlemleri gibi - kumar âlemleriyle geçmektedir. Bir çok yerlerde bir kaç ailden mürekkep kumarcı grupları bile vardır.

İşte taşrada münevverleri saran MUHİT ve TELÂKKİLER.. Bir müddet taşra havasında şaşırarak münevver, az zaman sonra işin çıkar tarafını bulur. Bu klüp veya gruplardan birine girer.. O da ötekiler gibi olur. Artık onun işi âlemle alakası kalmamıştır. İdealler bir buğu gibi kafasından uçup gitmiştir. Şehirde ihlâfalar olur haberi olmaz.. Bayramlar yapılır, ruhu duymaz.. Millî törenlerde bile çabuk bitse de gitsen diye düşünür.

Mesleğinden ilerlemek şöyle dursun, adım adım gerilediğinin farkında bile olmaz.. İş hayatında idareci maslahatçı, kurtasiyeciler ve çekingen olur.. Sosyal hayatta komplemanci, mürâi ve şantajcı bir tip haline alır. Memleket işlerinde verdur duymaz, bir nemelâzımcılık ve şakşakçılık yolunu tutar.. ve böylece bir enerji söner ve bir kıymet kaybolur.

Fakat, şunu da unutmamak lâzımdır ki, taşrada vaziyet ne olursa olsun, bu havayı gürüterek yeni bir muhit yaratacak olan kudret daima ve daima münevver gençlik kudreti olacaktır. Ruh, gönlü, kafası ve vicdanı temiz memleket çocukları yarın bu kutlu günün, ne tes'it ederken bu işde emek vermiş olmanın haklı gururunu taşıyacaklardır.

(Çıtır)

Ziraat makinele-ri yedek aksamı

Çiftçiye mübayaa fiatı üzerinden verilecek

Ankara, 2 (İkdam Muhabirinden) — Ziraat Vekâletince satın alınan dolaplı ve taraklı orak makineleri yedek parçalarının bir gişi makinelere sahip olan ziraatçilere mübayaa bedeli üzerinden satılmasına Heyeti Vekilece müsaade olunmuştur.

Makarnacı ve Bakkallara un tevziatı

Vilâyete verilen emir üzerine dünden itibaren şehrimizdeki makarnacılar 100 çuval, bakkallar 13 çuval, lokantacılar da 3 çuval un verilmesine başlanmıştır. Bakkallar halka satış yapacaklardır. Lokantacılar da ihtiyaclarına sarfedeceklerdir.

İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğü

Şimdiye kadar vekâleten idare edilmekte olan İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğü hizmetlerinin daha iyi bir surette ifa edilmesi için bu makama asaleten bir müdür tayin edilmesi düşünülmekte. Şöyle Ankaradan alınan haberlere göre İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğüne Ticaret Vekâlet dışı ticaret dairesinden bir zaun

Kanyon altında kaldı ve öldü

Florya - Küçükçekmece yolun bisikletle gezmekte olan Osman isminde bir çocuk asfaltta kessina birdenbire çıkan bir kanun altına kalarak muhtelif yerinden ağırca yaralanmış, bil e kaldırıldığı Guraba hastanede fazla kan kaybettikten ölmüştür. Kanyon şoförü Hikmet T. edilmiş ve tahkikata başlan

Zabita ve deniz macerası romanı : 3

SON SEFER

Çeviren: M. Feridun

Ökelerde neşe kalmamıştı. Alacak sesle konuşuyorlar ve ikide bir de komiserin masasına doğru dönüyorlardı.

— Bunların hepsi «Okyanus» da mı çalışıyor?

— İkisi hariç olmak üzere hepisi.. Kasketli şişman adam kılavuzdur. Kızıl saçlı da bahriye doğra macisidir.

— Gemide ne oldu anlat bakalım!

— Bilmiyorum!

— Dikkat et!.. Pastiy'de bardakları yediğin günlerde bir cüzdan meselesi çıkmıştı.. Onu henüz unuttuğum değil mi?

— O meseleden dolayı olsa olsa

üç ay yerim, fazla değil.. Zaten benim de bu aralık istirahate ihtiyacım var.. Eğer isterseniz hemen gidelim..

— Ocak başında mı çalışıyor - dun?

— Tabii.. Her zamanki gibiydi.. atıştı muavinim idim!

— Kaptanı sık sık görüyor mu

“V” ordusu İranda

Alman sefarethanesi duvarları “V” harf- lerle dolduruldu

Londra, 2 (A.A.) — V harfile ifa-
de edilen zafer seferi şimdi İranda
da teşmil edilmiş bulunmaktadır.
Cumartesi gecesi Tahranda
Alman elçilik binasının duvarları
baştan başa V harfleriyle doldurul-
muş olduğu evi Almanların ika-
met ettiği gibi ve ticarethanelerin
duvarlarına aynı harfler yazılmış-
tır.

Ahiren intişar eden resmi bir
tebliğ ile Almanlar bu zafer rem-
zinin kendilerinin nihai zaferleri-
nin timsali olduğu iddiasında bu-
lunmuş olmalarına rağmen İran-
dakı Almanlar mümkün olduğu
kadar süratle bu timsali silme-
ye ve ortadan kaldırmaya şıpt et-
mektedirler. İngiliz ve Rus kuv-
vetlerinin İranda girmesini müte-
akip sefarethaneyle ilgili eylemiş
olan Almanlar, sefarethanenin
kendilerini ibate için hiç bir ha-
zırık yapmaması ve Alman tebaa-
larının İranda hareketlerini ko-
laylaştırmak işi ile meşgul olma-
ması hasebile gayri memnundur-
lar.

Tokyo - Moskova Vaşigton

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
barla yeni teşebbüsde bulunmağı faide-
li addetti. Diğerlerinden bu meseleye
Vaşington hükümetinin dikkatini cel-
betmeye devam edecektir. Çünkü Va-
şingtonun cevabını da meselelin yeni-
den teklifini icabettiren bazı kanaat-
lerin ifadesi olarak kabul ediyoruz. A-
merikan cevabının tarzı tahririle Mos-
kovanın cevabı arasında ufak bir fark
olmasına rağmen bu cevap japonu yayı
tatmin etmemektedir.

Amerikan - japon müzakereleri hak-
kında aynı zat şunları söylemiştir:
Bumesele hakkında ne kadar konu-
şursak o kadar iyi olur.

AMERİKAYA KARŞI DAHA AZİM- KAR BİR SİYASET

Tokyo, 2 (A.A.) — Yeni Şarkı Asya
Birliği mürahasırlarından General Ha-
yaşi ile nasolyist mebuslardan Kuyta-
ro Nagai, Prens Konoye'ye japonların
Amerikaya karşı daha azimkar bir si-
yaset takip etmesi talebinin havi bir ka-
rar sureti tevdi etmişlerdir. Bu siyaset,
karar suretine göre aşağıdaki esaslara
istinad edecektir:

1 — Üçlü ittifaka sadakat.
2 — Uzak Şarkta yeni bir nizâm te-
sisine matul siyaset devam edilmeli.

3 — Gerek Tehang - Hai - Tehek'e
gerekse onun yardımına koşanlarla mü-
cadele.

4 — Japon denizlerinde melekletin
müdafaasını temin edecek tedbirler al-
ınması.

İyi haber alan mahfillerde beyan edil-
diğine göre, bu dördüncü madde Ame-
rikan gemilerinin Vladivostoka kadar
gidebilmelerine mâni olmak için japon
kara suları hududunun genişletilmesi
mânasını ihtiva etmektedir.

Laypzig sergisi dün açıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
mahsulleri ve mamulâtını ihtiva
eden pavyon, emsalleri arasında
umumun takdirini kazanmıştır.
Sergide kardeş İran pavyonu da
çok alaka uyandırmıştır.

Ziyaretten sonra verilen öğle
yemeğinde reis in nutkuna Türk
Ticaret Odası fahri reisi büyük
elçi Hüseyin Gerede bütün ecne-
biler adına cevap vermiş, gösteri-
len misarperverliğe teşekkür ede-
rek Türk - Alman dostluk muah-
desinin kıymetini tebarüz ettir-
miş ve yeni ticaret muahdesinin
dostluğa uygun ve iki taraf men-
faatini zamin bir şekilde inatçı
umidini iltihaz ve müzakerata me-
mur heyetlere muvaffakiyet te-
menni eylemiştir.

İranda hareket tatil edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
ne de yarın tedbirler alınmalıdır.
İrandaki Almanların bir haftaya ka-
dar İran'ı terketmelerine müsaade e-
dildiğine dair olan ve henüz teyit ed-
emiyen sayıdan bahseden Times gaz-
etesi şöyle devam ediyor:
Entrikaları ile İran'ı bugünkü vaz-
iyete düşüren bu düşman tebaasının
hasmane hareketlerine başka yerlerde
devam etmek için serbestçe suraya bu-
raya gitmelerine müsaade edilmesinin
kat'iyen makul sebebi yoktur. Türkiye-
ye veyahut Afganistana kaçmış olan
Almanların harp esiri addılmaları
icap eder. Eğer bu Almanlar, mevku-
tutulmaları olurlarsa müttefik hükü-
metleri modern harbin mahiyetini anla-
mamış olmakla ithham etmek icab e-
der, zira Hitler'in maksatlarına hizmet
etmek üzere bitaraf politikaları adamlarını
yuğurmakta memur edilmiş olan Nazi
ajanları Hitler'in açmış olduğu seferin
saatleridir ve tankları, topaları manevra
yeniler kadar faaliyetler.

Sulh şayiaları ve Fin tekzibi

Sulh talebini Ruslar yapmış

Amerikanın Londra sefiri

Moskovanın ricasile bu hususta faaliyet gösteriyormuş

Stokholm, 2 (A.A.) — Finlan-
danın üçüncü bir devletin tavas-
sı ile Sovyetler Birliği mün-
ferid bir sulh yapmak istediğine
dair dolaşan şayialar hakkında
Afton Tagebladet gazetesi bunun
Ruslar, İngilizler ve Amerikalılar
tarafından ucurulmuş bir balon
olduğunu yazmaktadır.

Bu gazete şunları ilâve eylemek-
tedir:

Harbin inkışafı bakımından bu
talebin Rusya tarafından serde-
dildiğini iddia etmek daha münas-
ip olurdu. Filhakika bazı kim-
selerin söylediğine göre Amerika-
nın, Londra sefiri Wivant, Mos-
kovanın ricası üzerine, Fin - Sov-
yet sulhü lehinde büyük bir faa-
liyet göstermektedir.

SULH ŞAYIALARININ TEKZİBİ ÜZERİNE ÜÇ NOKTA

Londra, 2 (A.A.) — Mustakil
Fransız ajansının Stokholmdaki
muhabiri bildiriyor:

Sulh tavassutu şayialarının Fin-
ler tarafından resmen tekzibi ü-
zerine üç nokta tebarüz ettiril-
mektedir:

1 — Finler bu harbi, bir müda-
faa harbinden bahseder gibi bahis
mevzuu ediyorlar.

2 — Sulha tavassut etmesi için
herhangi bir devlet reisi nezdinde
teşebbüs bulunduklarını tekzip
ediyorlar.

3 — Harpten şimdiye kadar el-
de edilen neticelerin Finlandiya-
lıları şaşırtmadığını temin etme-
le beraber tabii Finlandiyada
mevcut sulh arzularını da yalan-
lamamaktadırlar.

İyi haber alan mahfillerin fik-
rinece tekzip, üç emniyeti için harp
ettirgin temin eden Finlandiyanın
muhariplik vaziyetinin ne olaca-
ğı esas meselesine temas etmemek-
tedir.

Yine bu mahfillerde isaret edil-
diğine göre Finlandiya büyük fe-
dakârlıklar yapmıştır. Fakat da-
ha fazla kuvvetten düştüğü tak-
dirde emniyetini ve istihsal ede-
ceği hürriyeti bile müdafa ede-
meyecek hale gelecektir. Binaen-
aleyh Finlerin, eski hudutlarına
kadar gelmelerine sabırsızlıkla
intizar edilmektedir.

Ruslara Amerikan yardımı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
pek tabii olarak hiç bir malûmat
verilmemektedir.

Ancak bu malzeme ile hava
muharebelerine başlanıldığı vakit
Sovyet hava teşekküllerinin vu-
racakları darbelerle bu sevkıyatın
 ehemmiyet derecesi anlaşılabilir
ektedir.

İstanbul meb'us- ları halkı dinliyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
duğunu, şimdi bir dükkân açmak
istediğini, fakat «Sabıkaldır» diye
izin verilmediğini söylüyor.
«Halbu ki kanun hapisneden
çıkıktan sonra 5 yıl suç işle-
yenlerin sabıkalı kaydının silin-
mesini âmirir» demistir.

Vali bu müracaatı not etmiştir.
Diğer dilekler meyânında barem
kanununda tadilat ıcrası veya
memurlara ve işçilere «pahalılık
zammı» verilmesi, talebinin öğle-
den sonra resmi dairelerde çalış-
malarına, öğleden evvel de mek-
teplerine gitmelerine müsaade o-
lunması istenmiştir. Bir talebe ve-
lisi de sabahları mekteplerde saat
1 de tedrisata başlanılmasının
bilhassa uzak yerlerde oturan ta-
lebi müskülâtı soktuğunu be-
yan ederek bu ders yılından itiba-
ren mekteplerde sabahları dersle-
re saat 9 da başlanılmasını temen-
ni etmiştir.

Eminönü Halkevi reisi Yavuz
Abadan, gündüzün yapılan top-
lantılara mesai zamanı olması do-
layısıyla pek az kimse gelebildiğini
söylüyor gelecek yıl bu toplan-
ların gece yapılmasını rica et-
miştir.

Alman tebliği

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
da 15 Sovyet tayyaresi düşürül-
müştür. Bir tayyaremiz kaybol-
muştur.

Stokholm, 2 (A.A.) — Finlanda-
da Finler Kareli berzahına doğru
herlemeğe devam etmektedirler.
Fin pişartları eski Fin - Sovyet
hududu yerinde, Sisbak civarına
kadar gelmişlerdir.

Ruslar berzhain şark kısmında
henüz mukavemet etmekte iseler
de Finler Ladoga gölü üzerinde
Vouksen'in mansabında Taipale
şehrini işgal etmişlerdir.

Berzhain bu kısmında Ruslar
gevrilmek tehlikesinden kurtul-
mak için süratle ricat etmekte-
ler.

Sovyetler Cenupta Leningradın
önünde müstahkem yeni bir hat
tesis etmekle meşguldürler. Ce-
nupta Alman kuvvetleri ye-
niden Novograd istikametinde i-
lerlemeğe başlamışlardır. İmen
gölünün cenubundaki Sovyet kuv-
vetlerinin imha edilmiş olması
Almanlara İmen gölünün sahil-
lerini takiben Leningrad istikame-
tinde ilerlemek imkânını verecek-
tir.

Şimdiye kadar Estonyada meş-
gul bulunan Alman kuvvetleri
şimdi Leningrad muntakasına sev-
kedilmektedir.

Bu istikamette Alman pişartları
Leningrada takriben 50 kilometre-
lik bir mesafeye kadar gelmiş-
lerdir.

Stokholm, 2 (A.A.) — Vipuri-
nin sukutundan sonra Fin kuv-
vetleri ileri hareketlerine devam
ederler Leningrada 50 kilometre
mesafede bulunan Kivannapa ka-
sasına varmışlardır.

BİR RUS GENERALİ MAKTUL DÜŞTÜ

Stokholm, 2 (A.A.) — Cephede
bulunan bir muhabirin bildirdiği-
ne göre Rus Generallerinden Se-
lentsoff Sarki Karelide cereyan
den muharebeler esnasında mak-
tül düştüğüdür.

Stokholm, 2 (A.A.) — Berlin
radyosu Sovyet kitalarının Kara-
denizde Dnieper'in Garbinda bir
yerde asker çıkarmaya teşebbüs et-
tiklerini fakat Almanlar tarafın-
dan püskürtüldüklerini bildirmiştir.

Türk - Sovyet dostluğu kundak

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
mak intiyasına nail olmuşlardı.
Fakat zaferin semeresinden mah-
rum bırakılmışlardır.

1878 Berlin kongresi İstanbulu
almaya matuf bir Rus teşebbüsün-
ü de durdurdu, 1919 da Versay
konferansı diğer bir Rus teşeb-
büsüne engel oldu. Ancak bu me-
seleyi teemmül eden müşahitlerin
umumi kanaatine göre İstanbul
diye maruf olan şehir bir asır önce
daimi olarak beynelmileştirilmiş
seydi bütün medeniyet âlemi için
istifadeli bir şey olurdu.

Bugünkü mücadele nihayete e-
rip te insanlar sulh menfaatine o-
lurak 8 maddeli gerçekleştirilmek
üzere toplanıldığı vakit bu me-
sele, hattâ Türkler için faydalı
olacak şekilde münakaşa edilebi-
lir.

ANKARA RADYOSUNUN NEŞRİYATI

Stare gazetesinin makalesi hak-
kında Ankara Radyo Gazetesi dün
akşamki neşriyatında demistir ki:

«Türklerin yıllardanberi sevdik-
leri, medeniyet ve demokrasisine
hayran oldukları Amerikada çıkan
bir gazetesinin bu mütaleesi karşı-
sında ayrıca hayrete düşmemek
elimizden gelmiyor. Bunda bir sui-
kast vardır denilse belki haksız ol-
maz, fakat Amerikanın kendi öz
davasını da çürüten böyle bir mü-
taleaya suikast demektense cehalet
ve hakikati bilmemezlik demek da-
ha doğru olacaktır.

Harbin dışında ve uzağında bu-
lunan Amerikanın bir gazetesi e-
linde bir kundakla harbi başka
memlekete yaymaya uğraşması
kimbilir nedendir? Acaba bu gaze-
tenin bu zararlı yazılardan umdu-
ğu fayda nedir?

Bu kundaklı yazı Türklerle Sov-
yetler arasındaki dostluk münas-
betlerini de bozmağa çalıştığına
göre acaba hangi menfaatlere hiz-
met ediyor?

Bu tahrik edici yazı herhalde
bizim kadar Sovyet dostlarımızı
da müteessir edecektir. Bundan e-
min bulunuyoruz.

Herhalde Amerika milleti, Ame-
rika demokrasisi de bu türlü yer-
siz mütaleaları iyi karşılamayacak
onlar da prensiplere, davalarla
taban tabana zit fikirlerin tekrar-
tekrar yayılmasındaki zarar
takdir edeceklerdir.

Falso sesler

(Başmakaleden devam)
denizlerin kapalı ve tehlikeli ol-
masındandır.

Sovyetlerin kendilerine Karade-
nizden yayılmasını istedikleri yar-
dım da fazla birkaç harp gemisi
değildir; çünkü Rus donanması Al-
manların elindeki Rumen filotil-
lâsına nazaran, hiçbir hesap ve
mukayeseyle tahammül edemeye-
cek kadar ezici bir üstünlüğe sa-
hiptir. Sovyetlere ticaret vapurla-
rile yapılacak nakliyat için ise Bo-
ğazlar açıktır.

Amiral Sterling bu hakikatleri
bilmiyecek kadar cahil ve gafil ise,
Amerikan demokrasisinin ruhuna
asla uygun olmayan makaleler yaz-
maktan içtinap ederek kendisine
başka meşgaleler aramalıdır. Bir
dost devlete karşı başka bir dost
ve müttefik devletin donanması ile
tehditler savurmak, onun boğaz-
ını sıkımsa kalkışmak gibi mâna-
sızlıklar yapan bir Amiralin aklın-
dan şiphe etmeye hakkımız var-
dır. Herhalde bu Amiralin, Ameri-
ka için de muzır ola iddialarının
aklı başında Amerikalıların da, İn-
giliz müttefiklerimizin de şiddetle
reddedeceklerini şüphesiz addedi-
yoruz.

2 — Yine Amerikalı Star gaze-
tesinin «Rusya İranda kapı»
başlıklı yazısı da ikinci ve daha
falso bir sestir.

Bu yazıyı yarın daha esaslı su-
rette cevap vereceğiz; bugünkü
yalnız şu kadar söyleyelim ki Star
gazetesinin makalesi, Türkiye ile

Sovyetler Birliği arasında bir kun-
dak sokmaktan başka bir şey de-
ğildir. Amerikanın daha dün tek-
rar ilân ettiği prensiplere tamami-
le aykırı olan kundak, yalnız harbi
genişletmeye ve şimdiye kadar
dürüst bir bitaraflık muhafaza et-
miş olan memleketleri de harbe
sokmaya yarıyabilir.

Bu gazetenin Türkiye ile Sov-
yetler arasındaki iyi münasebetle-
ri için bozmak istediğini bir tür-
lü anlıyoruz. Bu, Amerikan
gazetesinin himaye etmek ister gi-
bi görüldüğü Sovyetlerin lehine
midir? Asla! Çünkü Türk - Sovyet
dostluğunu bozmak Türkiye'nin
lehine olmadığı gibi Sovyetlerin
de lehine değildir, İngilterenin de
lehine değildir.

Bu yersiz ve muzır nesriyatın
dostumuz Sovyet Rusyayı da mü-
teessir edeceğine ve müttefikleri,
miz İngilizlerin de hoşuna gitmi-
yeceğine şiphe etmiyoruz. Hakiki
demokrat Amerikalılar ise, kendi
esas prensiplerine bu kadar zit fi-
kirlerle dost ve barışsever Türk
milletin rencide edilmesini el-
bette hoş görmeyeceklerdir.

Türkiyeye hakiki dost olanlar,
Boğazlar ve İstanbul lakûrdısını a-
ğızlarına bile almamalıdır. Bu
bahiste ileri geri sözler söylenme-
sine asla tahammülümüz yoktur.

Abidin DAVER

1943'te harp

(Devamı 2 nci sayfa)
ranklı haklarını tahdit edecek ve
beynelmilel sahada Almanya ve
İtalyaya milletler fevkinde bir va-
ziyet temin edecek herhangi bir
rejimin kabulünü ileri sürmemek-
tedirler.

İki tarafın da fiilleri ne olursa
olsun, sözleri bugün için böyle bi-
rine ana hatlarında uyar gibi
görünüyor, Binaenaleyh harbin en
kızgın safhasında sulhten zanno-
lunduğu kadar uzak bulunmadığı-
mız istidlâl olunabilir mi?

Hüseyin Şükrü BABAN

Türkiye bitaraftır

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
bir kaynaktan bildiriliyor:

Alman Haricîye Nezareti mah-
fillerine göre Türkiye'nin İran ha-
diseleri hakkındaki vaziyeti üze-
rinde uzun uzadıya, durmaya ma-
hal yoktur. Türkiye'nin noktai na-
zarı Türk gazetelerinin ve radyo-
sunun nesriyatı kat'î surette te-
vazzuh etmiştir. Maamafih Anka-
radaki Amerika Büyük Elçisinin İ-
rana karşı İngiliz - Rus taarruzu-
na Amerika hükümetinin müzahe-
ret ettiğini Türk hükûmetine bil-
dirmiş olduğuna dair bir Amerika
ajnsının verdiği haber nazarı dik-
kati celbetmiştir. Amerikalılar
şimdiki kadr ketumiyeti muhaf-
za etmişlerdir. Madem ki şimdi if-
saatta bulunulmuştur. Amerika
Haricîye Nazırı Mister Hull bazı
neseleler hakkında beyanatta bu-
lunmak hususunda artık uzun müd-
det tereddüt etmeyecektir.

Türkiye boğazları harp gemilerine açmalı imiş!

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
Ankara radyo gazetesini dün akşamki ne-
şriyatında demistir ki:

«Amerikada bir zaman çok yüksek
bir mevki işgal etmiş olan bir zatın
bu yoldaki mütalealarını hayretle kar-
şılamak elde değildir. Böyle bir mü-
talea 1918 yılında daldığı uykudan an-
cak bugün uyanan ve bu günün madd-
hakikatlerini bilmeyen bir adamın ağ-
zından çıksaydı belki yadırganmazdı.
Eğer bu zat hakikatlerden bu kadar ga-
fil ise kendisini uyandırmak için kısaca
diyelim ki:

«Boğazlar mukavelesine göre harp ha-
linde bulunan devletlerin bile ticaret
gemileri yalnız sibil müayeneye tabl
olarak Boğazlardan geçebilirler. Eğer
bugün bu serbest geçitten istifade edi-
lemiyorsa bu Boğazlarda her hangi bir
memniyetin bulunmasından değil,
Boğazlar dışındaki denizlerin emniyet-
sizliğinden ileri gelmektedir.

Sonra bugünkü günde, Karadenizdeki
Sovyet donanması hasımları ile hiçbir
mukayese kabul etmiyecek kadar üstün
bir durumdur. Sovyetlerin bugünkü
ittihâplarının da bir kaç zırhlı veya tor-
pido olduğunu sanmıyoruz.

Amiral şimdiki ahval eski harblerde-
ki gibi olmadığının bahsediyor. Gör-
ekten şimdiki ahval, eski harplerdeki
gibi değildir. Ve ne kadar kuvvetli o-
lursa olsun, kat'î bir hava üstünlüğü
bulunmadıkça filolar, sahiller yakın
yerlerde muharebeye girişmekten ihtil-
raz etmektedirler.

Vaktile yüksek mevki işgal etmiş o-
lan kimselerin kendi memleketlerle
dost yaşıyan vlr devletin canına kaste-
den böyle hesabı sığmaz yazılar yazar-
ken bunun ne türlü zararlar doğuraca-
ğını kestirmeleri lâzım gelirdi. Eğer bu-
nu yapıyorlarsa mes'uliyet mevkinde
bulunmaları bunu danışabilirlerdi.

Amerika'nın harbe girmemesi veya
girmesi Amerika'nın kendi bileceği bir
iştir.

Biz bu mesele hakkında daima ob-
jektif mütalealar söylemekten geri dur-
mamışızdır. Amerikanın harbe girme-
sine aleyhtar olan Amerikalılar harbe
girdiği takdirde Sterling gibi düşünce-
cek adamların iş başına geçeceğinden
korkuyorlarsa haksız da değillerdir.»

İngilizlere göre Tür- kiyenin endişesi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
Deyli Telgraf'ın diplomatik mu-
harriji diyor ki:

«Türklerin İranda hareketi
hakkındaki endişeleri son 24 saat
içinde büyük bir nisbette sükûnet
bulmuştur. Türk gelnekmayı,
Türkiyenin kendisine müteveccih
büyük tehlikenin ortadan kalkma-
sile emniyetin arttığını açıkça gör-
mektedir. Türk hükûmeti merkezi-
nin siyasi mahfilleri itimatlarını
tekrar bulmuşa benziyorlar ve
Rusların bir tehdidinden korkma-
ya mahl olmadıklarını anlıyorlar.
Yunanistandaki İngiliz müdahale-
sinin zamanında yapılmamış olma-
sını tenkit eden Türklerin İngile-
renin İranda seri hareketini iyi
karşılıyacakları farzedilebilir. Hu-
susile ki böyle bir hareket Türkiye-
yenin gerilerini Nazi tehlikesinden
koruyacaktır. Bununla beraber
Türk ekfârı umumiyesi İran isti-
kametine herhangi bir Rus hare-
ketine karşı endişelerini hassasiyet
göstermiş ve K zıl kitaların Tebriz
ve daha ötelere gelmesini iyi bir
gözle görmemiştir. Hakikatte ise
böyle bir endişe son İngiliz - Rus
deklârasyonları ile zail olmalı idi.
Bu deklârasyonlarda İngiliz ve Rus
hükûmetleri Türkiye Cumhuriye-
tinin toprak bütünlüğüne ihtimam
la riayet etmek fikirlerini kat'î o-
lurak beyan ediyorlar. Bu endişe-
nin artık tamamille zail olacağına
şüphesiz yoktur. Çünkü İngiltere ve
Rusyanın İran Iraktaki Nazi hü-
kûmet darbesinin tekrerrüne kar-
şı müdafadan başka bir gaye gü-
medikleri artık Türklerce sabit ol-
muştur.

Sovyet tebliği

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
leri Berlin Königsberg, Danzig ve
Memele akmalar yapmıştır. Berlin,
Königsberg, Danzig ve Memelin
askeri ve sivil hedefleri üzerine
yangın ve infilâk bombaları atıl-
mıştır. Bu şehirlere yangınlar
mühade edilmiştir. Biri müstes-
na olmak üzere bütün tayyareleri,
miz üslerine dönmüştür.

Merkez Bankası

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50

125.50